

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันประเด็นเรื่องการพัฒนาในด้านการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในประเทศนั้นจัดได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับหลายประเทศทั่วโลก เพราะในการพัฒนาประเทศนั้นมียอดประกอบสำคัญ คือ ต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาบุคลากรภายในประเทศให้มีความรู้ความสามารถก่อน สำหรับประเทศไทยนั้นความรู้ในสาขาวิชาด้านศิลปะและการออกแบบก็เป็นความรู้สาขาวิชาหนึ่งที่กำลังได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งประชาชนที่เริ่มมีความสนใจในด้านศิลปะและการออกแบบนั้นมีมากขึ้น แต่ในประเทศไทยนั้นยังขาดสถานที่และวิธีการในการมอบความรู้ให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ การวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบจึงเป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการออกแบบอาคารศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะและการออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลทฤษฎี หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการออกแบบ ประกอบด้วยการค้นหาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่ในประเทศไทย การศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทศูนย์การเรียนรู้ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ การศึกษาแนวคิดและเกณฑ์ในการออกแบบรูปแบบการจัดวางผังและการเชื่อมโยงของพื้นที่โดยละเอียด การศึกษาวิธีการใช้รูปแบบต่าง ๆ ของสื่อในการให้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ หลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ตั้งของอาคารให้เหมาะสม รวมไปถึงรูปแบบและวิธีในการบริหารจัดการของโครงการอีกด้วย โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ได้นำมาสู่การพัฒนาทฤษฎีการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านแนวคิด การออกแบบอาคาร การวิเคราะห์สถานที่ตั้ง การจัดวางของพื้นที่ ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รูปแบบกิจกรรม การนำเทคโนโลยีด้านสื่อเข้ามาใช้ การวิเคราะห์การใช้งานของผู้มาใช้งาน การบริหารจัดการ ซึ่งจากการสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นเหล่านี้ได้นำไปสู่ข้อสรุปเบื้องต้นในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบต่อไป

โดยในลำดับสุดท้ายนี้ได้ทำการทดลองแนวทางการออกแบบด้วยการออกแบบโครงการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบ โดยเป็นอาคารที่ประกอบไปด้วยลักษณะการใช้งานหลัก ๆ 3 อย่างคือ ส่วนห้องสมุด ส่วนจัดแสดงผลงาน และ ส่วนปฏิบัติการ โดยการออกแบบ

นั้นได้เน้นในการเชื่อมโยงของความสัมพันธ์ของงานในแต่ละพื้นที่เพื่อให้สามารถผสมผสานการใช้งาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในอาคาร นอกจากนี้ยังมีการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและมุมมองที่แตกต่างออกไปมากยิ่งขึ้น โดยตัวอาคารนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่สยามสแควร์ บริเวณพื้นที่ตรงข้ามกับอาคาร เดอะ สไตล์ (The style) โดยตัวอาคารเป็นอาคารสูง 8 ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยโดยรวมทั้งหมดประมาณ 12,541 ตารางเมตร ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ประมาณ 1,066,574,867 บาท โดยเป็นการร่วมลงทุนระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งจากประเทศไทย และจากต่างชาติ ประกอบด้วย องค์กร IDRC (International Development Research Centre) บริษัท เอจี โฟร์ (Ag 4 mediatecture) รัฐบาลไทย และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยผลการทดลองตามแนวทางการออกศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบแบบนั้นได้ผ่านการประเมิน และเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ และผู้ดูแลอาคารประเภทศูนย์การเรียนรู้ เพื่อสรุปแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการใช้งาน